

Nr 11

Utlåtande i anledning av motioner om bättre service i bostadsområden.

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I: 886 av herr *Strandberg m. fl.* och II: 1014 av fru *Sundberg m. fl.* hemställas, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla att motionerna överlämnas till den år 1967 tillkallade servicekommittén för beaktande.

Motionärerna anför, att boendemiljön uppvisar tydliga brister i fråga om serviceanordningar. Motionärerna framhåller att de gifta kvinnornas ökade engagemang i förvärvslivet har gjort frågan om barntillsyn särskilt betydelsefull. Ökade avstånd till arbetsplatser, affärer, läkarmottagningar och andra nödvändiga institutioner har ytterligare försvårat situationen.

För det växande antalet pensionärer skulle enligt motionärerna närbelägna servicecentraler vara av största värde och minska behovet av institutionsvård. Även olika former av fritidsservice skulle vara av stort värde.

Serviceplaneringen skulle enligt motionärerna kunna främjas genom förånligen lån i samband med uppförandet av serviceområden under vissa förutsättningar.

Motionärerna anför i fråga om boendemiljöns utformning bl. a., att strävan efter en ökad småhusbebyggelse ej får motverkas genom bristande serviceplanering för sådana områden. En hög planeringsberedskap torde dock förutsätta en översyn av hela boendeservicebegreppet, inte minst utformningen av den kommersiella verksamheten.

En konsekvens av bostadspolitiken har enligt motionärerna blivit att olika bostadsområdens ålder tenderar att samvariera med invånarnas. Endast genom att upprätthålla kravet på allsidig service kan tendensen till åldersmässig kategoriklyvning förhindras.

Motionärerna anför vidare, att splittringen i fråga om huvudmannaskap och finansiering är påfallande när det gäller sociala serviceåtgärder. Om man ser till det enskilda bostadsområdet kan därför effektiv service åstadkommas endast genom samverkan mellan stat, kommun och olika frivilliga organisationer och enskilda företag. Förhållandena har försvårat erforderlig totalplanering och samordning av olika servicefunktioner.

Även i fråga om fritidsservicen måste det privata initiativet enligt motionärerna ges en större betydelse än för närvarande. Gemensamhetscentra,
Bihang till riksdagens protokoll 1969. 11 saml. Nr 11

uppbbyggda kring t. ex. bibliotek, bör ges sådan karaktär att de stimulerar till kommersiell etablering.

För att ytterligare stimulera till samordning bör de i serviceområdet boende slutligen ges möjlighet till insyn i och visst inflytande på serviceverksamheten exempelvis genom ett föreningssystem med ombud.

Beträffande motiveringen i övrigt torde få hänvisas till motion II: 1014.

Utskottet

I motionerna upptas frågor om boendeservice under rubrikerna servicebehov, boendemiljöns utformning samt huvudmannaskap och finansiering samt framställs yrkande om överlämnande av motionerna till servicekommittén.

För att behandla vissa frågor angående service i bostadsområden tillkallades i april 1967 en utredning med parlamentarisk representation, servicekommittén. I direktiven (Riksdagsberättelsen år 1968 s. 348) uttalas, att behovet av centrala initiativ i fråga om serviceanläggningar bör belysas samt att uppmärksamhet bör ägnas åt spørsmålet om utbyggnad av service i befintliga bostadsområden. Direktiven nämner såsom särskilt betydelsefulla serviceuppgifter i ett bostadsområde anordningar för barntillsyn samt för vård och tillsyn av åldringar och handikappade jämte lokaler för fritidssysselsättning för dessa grupper och för ungdom. Frågor om lokalisering och dimensionering av samhällets olika institutioner och av kommersiell verksamhet inom bostadsområden liksom ansvarsfördelningen när det gäller serviceanordningar bör också enligt direktiven prövas.

Servicekommittén framlade i augusti 1968 sitt första betänkande Boendeservice 1 (SOU 1968: 38), en sammanställning av normer och riktvärden för boendeservicen. Denna omfattar enligt vad som anges i kapitel 1 i betänkandet barntillsyn, åldrings-, sjuk- och handikappservice, fritidsservice och kulturdistribution, mathållning, bostadsvård, tvätt och klädvård samt varudistribution och expeditiva tjänster. Dessa servicefunktioner behandlas i kapitel 2 i fråga om huvudmän, finansiering, behov, lokalisering och utformning samt nuvarande serviceförsörjning jämte kommentarer. I kapitel 3 ges exempel på boendeservice och i kapitel 4 behandlas finansiering av denna.

I det fortsatta arbetet överväger kommittén vilka åtgärder — statliga såväl som kommunala — som bör vidtagas för att underlätta utbyggnaden av boendeservicen. Kommittén ämnar därvid behandla såväl organisatoriska frågor som finansieringsfrågor och frågor rörande den fysiska planeringen.

Såsom framgår av redogörelsen för direktiven för kommittén, för det redan avgivna betänkandet samt för kommitténs fortsatta arbete är i motionerna upptagna frågor behandlade av kommittén. I stor utsträckning

har dessa även tagits upp av kommunerna, vilkas planering sker med hänsynstagande till alla åldersgrupper och deras behov. Utskottet finner sålunda att motionärernas önskemål redan beaktas av servicekommittén och i den kommunala planeringen, varför utskottet inte finner skäl tillstyrka motionerna utan hemställer

att de likalydande motionerna I: 886 och II: 1014 icke föranleder någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 11 mars 1969

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Möller (s), Hedlund (s)*, Eric Peterson (fp)*, Helge Karlsson (s), Kilsmo (fp), Wååg (s)*, Hansson (s), fru Diesen (m), herr Ove Karlsson (s), fröken Pehrsson (cp) och herr Ingvar Andersson (m)*;

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm (s), herrar Larsson i Borrby (cp), Rimås (fp)*, Nilsson i Bästekille (m), Gustafsson i Uddevalla (s)*, fru Hörnlund (s)*, herrar Johansson i Skärstad (cp), Andersson i Örebro (fp), Wiklund i Härnösand (s), Hugosson (s)*, Häll (s) och Rosqvist (s).

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.